

окремої соціальної групи, конкретної особи, що досягнуто через державне управління.

В основі критеріїв ефективності – принципи державного управління, оскільки вони є об'єктивно зумовленими нормативними вимогами, виробленими практикою соціального й державного управління і засобами регулювання зв'язку між цілями та результатами управлінської діяльності. Принципи виражають вимоги об'єктивних законів управління; їхня дія пов'язана з реалізацією функцій системи управління і стимулює ініціативу й самодіяльність мас, якими управляють.

Критерії ефективності державного управління, котрі формулюються на базі системи об'єктивних цінностей, знаходять вираження в ідеології суспільно-державного ладу, у стратегічних цілях правлячого суб'єкта – політичному курсі, концепціях, політичних установах і нормах системи управління, за якими стоять загальні національно-державні інтереси.

IV. Висновки

Ефективність державного управління виявляється на всіх рівнях функціонування системи: від окремої організації – до місцевого суспільства, від місцевого рівня – до регіонального, від регіонального співтовариства – до соціальної системи і її політичної організації – держави. На кожному з рівнів ефективність вимірюється за своїми критеріями, які характеризують співвідношення цілей і результатів, а в іншій площині – відповідність результатів. На рівні товаровиробників критеріями оцінювання державного та місцевого управління можуть бути: темпи і масштаби приросту національного доходу; рівень життя населення порівняно зі стандартами розвинутих країн; економічна безпека, яка виявляється в економічному зростанні товаровиробників; поліпшення результатів роботи товаровиробників з урахуванням

підвищення ефективності роботи митних органів та служб, державної підтримки товаровиробників, управлінської культури та посилення мотивації органів державного управління.

Література

1. Макроэкономика: социально ориентированный подход: учебник для студентов эконом. специальностей учреждений, обеспечивающих получение высшего образования / под ред. Э.А. Лутохиной. – Мн.: ИВЦ Минфина, 2005. – 400 с.
2. Лобанов В.В. Государственное управление и общественная политика: учеб. пособ. / В.В. Лобанов. – СПб.: Питер, 2004. – 448 с.
3. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: курс лекций / Г.В. Атаманчук. – 2-е изд., дополн. – М.: Омега-Л, 2004. – 554 с.
4. Глазунова Н.И. Система государственного управления: учебник для вузов / Н.И. Глазунова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 551 с.
5. Червяченко А.В. Теоретические подходы к определению эффективности социально-экономической системы и ее видовой классификация / А.В. Червяченко // Экономика развития. – 2006. – № 1 (37). – С. 46–48.
6. Зеркин Д.П. Основы теории государственного управления: курс лекций для студ. вузов / Д.П. Зеркин, В.Г. Игнатов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: МарТ, 2005. – 512 с.
7. Оболенський О.Ю. Державна служба: підручник / О.Ю. Оболенський. – К.: КНЕУ, 2006. – 472 с.
8. Мельник А.Ф. Менеджмент державних установ і організацій: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, Н.М. Васіна; за ред. А.Ф. Мельник. – К.: ВД "Професіонал", 2006. – 464 с.

УДК 351:37

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА РИНКУ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Козарь Т.П.

кандидат наук з державного управління
Класичний приватний університет

Annotation

The author considers factors which determine the prospects of the educational system of Ukraine at the market of international educational services in the article. There was determined the factors which influence on the increase of competitiveness of education. The special attention is spared the European standards of quality of education and problems of the Ukrainian educational system in achieving these standards. There was determined a task is for upgrading educational services in Ukraine and conse-

quently is an increase of competitiveness of the domestic educational system in the article.

Анотація

У статті розглянуто чинники, котрі визначають перспективи освітньої системи України на ринку міжнародних освітніх послуг. Визначено фактори, що впливають на підвищення конкурентоспроможності освіти. Особливу увагу приділено європейським стандартам якості освіти та проблемам української освітньої системи в досягненні цих стандартів. Визначено завдання для

Держава та регіони

підвищення якості освітніх послуг в Україні, а відтак – підвищення конкурентоспроможності вітчизняної освітньої системи.

Ключові слова

Ринок послуг, державне регулювання, освітня система, конкурентоспроможність, вищий навчальний заклад, акредитація, ліцензування.

I. Вступ

Глобальний ринок освітніх послуг на сьогодні становить понад 2,5 трн дол. США і має стійку тенденцію до розширення. Лібералізація торгівлі освітніми послугами перетворює їх на важливу складову світової економіки. Університети розглядаються як важливі суб'єкти національної конкурентоспроможності. Стратегії розвитку “університетського сектора” стають базовими елементами національних політик економічного розвитку.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити проблеми розвитку системи освіти України на ринку міжнародних освітніх послуг.

III. Результати

Досить ґрунтовно та всебічно досліджується розвиток сучасної вищої школи російськими вченими. Серед них: А. Галаган, Б. Гершунський, О. Ліферов, В. Садовничий та ін. В Україні розробка концепції реформування вищої освіти входить до кола наукових інтересів таких визнаних вітчизняних фахівців, як В. Андрущенко, М. Згуровський, К. Левківський, В. Луговий, В. Козаков, К. Корсак, В. Кремень, В. Огнев'юк, С. Ніколаєнко, М. Степко, Т. Фініков та ін.

Пошук ефективних механізмів державного управління реформування вищої освіти, оптимального розподілу повноважень між різними рівнями управління є предметом постійної уваги теоретиків і практиків з державного управління. Серед них слід назвати таких зарубіжних і вітчизняних фахівців, як Г. Атаманчук, В. Бакуменко, В. Бурега, Д. Дзвінчук, В. Гамаюнов, В. Журавський, М. Карамушка, В. Князєв, В. Майборода, С. Майборода, В. Мартиненко, Н. Нижник, О. Поважний, С. Поважний, Д. Табачник, В. Тертичка, В. Цветков та ін.

Суспільство, яке орієнтується на позитивні зміни, потребує нових освітніх орієнтирів, котрі базуються на розумінні, що вища освіта перетворюється на глобальне підприємство. Такий підхід призвів до формулювання нової стратегічної мети вищої школи, яка включає в себе побудову конкурентоспроможної економіки, заснованої на знаннях, підвищення якості зайнятості населення та зміцнення соціальної єдності суспільства. Саме така стратегічна мета визначила основні цілі Болонського процесу [3]:

1. Побудова Європейського простору вищої освіти – “Європи знань” – як умова розвитку мобільності громадян з можливістю працевлаштування.

2. Посилення міжнародної конкурентоспроможності як національних, так і європейської систем вищої освіти.

3. Змагання з іншими системами вищої освіти за студентів, вплив на світовому ринку освіти, кошти й престиж.

4. Формування й зміцнення інтелектуального, культурного, соціального та науково-технічного потенціалу.

5. Досягнення сумісності систем вищої освіти.

6. Зростання ролі університетів у розвитку національних та європейських культурних цінностей.

У Комюніке “Створення загальноєвропейського простору вищої освіти”, яке було підписане на конференції міністрів, відповідальних за вищу освіту, у Берліні 19 вересня 2003 р., визначено, що якість вищої освіти лежить в основі розвитку загальноєвропейського простору вищої освіти. Відтак, міністри зобов'язуються підтримувати подальший розвиток системи забезпечення якості на рівні ВНЗ, на національному і загальноєвропейському рівнях. Вони також підкреслюють необхідність розвитку загальних критеріїв і методологій із забезпечення якості. Міністри також підкреслюють, що, відповідно до принципу інституційної автономії, основна відповідальність за забезпечення якості лежить на кожному з ВНЗ, що є основою для реальної підзвітності академічної системи в рамках національної системи якості.

Міністри дійшли згоди, що національні системи із забезпечення якості повинні в собі містити [5]:

- визначення обов'язків органів і установ, які беруть участь у забезпеченні якості;
- оцінювання програм і ВНЗ, яке охоплює внутрішнє і зовнішнє оцінювання, з урахуванням участі студентів і публікації результатів;
- систему акредитації та атестації ВНЗ;
- міжнародне партнерство, співробітництво і створення мережі з контролю за якістю освіти.

Саме моніторинг якості національної системи освіти визнано Радою Європи головним завданням, що передуює створенню єдиного європейського освітнього простору до 2010 р. Якість навчання в університетах визначається на основі двох базових ознак: ефективності політики зарахування у студенти та успіхів випускників університетів. На ринку освітніх послуг це призводить до:

- стратифікації вищих навчальних закладів;
- виділення групи елітних університетів;
- формування ієрархічного ринку освіти.

Оцінювання якості має базуватися не на тривалості чи змісті навчання, а на тих знаннях, уміннях і навичках, які опанували випускники. Важливий не процес, а результат.

Загальна тенденція у сфері забезпечення якості полягає у створенні й розвитку спеціа-

льних посередницьких організацій і агентств з контролю за якістю й ефективністю всієї діяльності ВНЗ. Передача повноважень з контролю за якістю неурядовим організаціям у системі відносин між урядами й ВНЗ дає ряд переваг. Уряди звільняються від прямої відповідальності за оцінку діяльності ВНЗ і їхній розвиток. ВНЗ одержують можливість апелювати до уряду у випадку їхньої незгоди з результатами роботи агентства. Крім того, у багатьох випадках висновки агентств мають рекомендаційний характер. Таким чином, агентства формально не зазіхають на самостійність ВНЗ, хоча їх висновки мають велике значення для міністерств освіти при прийнятті рішень щодо конкретних ВНЗ. Цікавим прикладом цього є Австрія, де інформація про результати перевірки ВНЗ незалежними експертами залишається конфіденційною: доводиться тільки до керівництва ВНЗ й не підлягає розголосу. Нарешті, агентства як неурядові організації мають можливість діяти більш гнучко й оперативно, виконувати функції консалтингових структур, залучати й акумулювати позабюджетні кошти, а також запрошувати зовнішніх, у тому числі зарубіжних експертів. Таким чином, існування агентств вносить у систему управління ВНЗ стримування й противаги, здатні забезпечити як ефективний контроль якості, так і збереження академічної свободи ВНЗ і розвиток самоврядування [2].

Розробка змісту курсів у західних країнах традиційно залишається прерогативою самих університетів і, як правило, не регламентується ніякими загальнодержавними стандартами. Останнім часом тенденція до свободи від державної опіки в розробці курсів зростає. Водночас посилюється контроль за якістю курсів у рамках національних і міжнародних науково-освітніх співтовариств, чому сприяє інтернаціоналізація й Болонський процес.

Важливу роль у забезпеченні якості відіграють також рейтинги ВНЗ, що складаються, як правило, неурядовими організаціями. В основу Болонської моделі було покладено англосаксонську модель вищої освіти. Це пояснюється найвищим академічним рейтингом ВНЗ США та Великої Британії. Для побудови рейтингу використовуються чотири основні критерії:

1. Кількість випускників університету, що одержали Нобелівську премію (10% ваги в загальній оцінці) – для оцінювання якості освіти.

2. Кількість співробітників університету, що одержали Нобелівську премію (20%), і рівень цитування наукових досліджень у різних галузях (20%) – для оцінювання якості факультетів.

3. Кількість статей у журналах Nature й Science (20%) і кількість наукових статей, що згадуються в індексі цитування SCIE (20%), – для оцінювання наукових результатів.

4. Розмір університету – співвідношення академічних досягнень із масштабами ВНЗ (10%) [1].

В Україні контингент студентів у 2006/07 н. р. налічує майже 2,8 млн осіб, у тому числі за денною формою навчання понад 1,6 млн осіб. У поточному навчальному році в Україні здобуває освіту понад 36,6 тис. іноземних студентів із 131 країни світу. Навчальний процес забезпечують понад 11,5 тис. докторів наук, професорів та понад 58,7 тис. кандидатів наук, доцентів.

У 2005/06 н. р. прямі прибутки України від експорту освітніх послуг (навчання іноземних студентів) становили близько 50 млн дол. США. (Для порівняння: експорт освітніх послуг США сьогодні становить близько 15 млрд дол. на рік).

На сьогодні в Україні до європейських вимог адаптовано новий перелік галузей знань і напрямів, за якими в Україні здійснюється підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Починаючи з 2007/08 н. р., підготовка бакалаврів у ВНЗ здійснюється за 48 галузями та 141 напрямом (до цього підготовка здійснювалася за 17 галузями, 77 напрямками і 586 спеціальностями). На стадії розробки перебуває новий перелік спеціальностей з підготовки магістрів. Здійснюються організаційні заходи із запровадження "Додатку до диплома" європейського зразка (Diploma Supplement).

Перший етап запровадження системи кредитно-модульного навчання у ВНЗ в Україні пройшов досить успішно. У 2006/07 н. р. у ВНЗ України III–IV рівнів акредитації на всіх програмах підготовки фахівців першого (бакалаврат) і другого (магістратура) циклів запроваджено Європейську кредитно-трансферну систему (ECTS). Це дає змогу здійснювати трансфер (переведення) студентів з одного ВНЗ в інший (враховуючи й зарубіжні ВНЗ) та накопичувати студентами кредити ECTS, які визнаватимуться при подальшому навчанні в будь-якому європейському ВНЗ.

Студенти отримали інформацію щодо структури курсів, послідовності вивчення навчальних модулів та порядку їх оцінювання викладачами. Це дало більші можливості щодо вибору навчальних курсів та індивідуальних програм здобуття вищої освіти. Самостійна робота стала більш скоординованою, збільшився час безпосереднього спілкування з викладачами. Кафедри поліпшили інформаційно-методичне забезпечення, створюють електронні підручники, комп'ютерні програми, програми для самоконтролю тощо.

Однак у цілому формування ринку освітніх послуг в Україні відбувається, на жаль, дещо уповільненими темпами. Найбільшою проблемою української системи освіти на міжнародному ринку освітніх послуг є її незадовільна якість. На підсумковій колегії МОН України

Держава та регіони

24 березня 2007 р. було зазначено, що жоден з наших університетів не увійшов до рейтингового списку п'ятиста університетів світу, а більшість з них узагалі не відомі за кордоном.

Визначальним напрямом розвитку системи вищої освіти України задля підвищення її конкурентоспроможності є інтеграція в європейський освітній простір у руслі виконання вимог Болонського процесу. У ході інтеграції української системи освіти до європейського освітнього простору перед нею постає ряд проблем [4]:

1. Психолого-дидактична некомпетентність більшості викладачів вищої школи.
2. Перехід на кредитно-модульну систему організації навчального процесу, що потребує:
 - забезпечення відповідності “вартості” кредиту обсягу і складності навчального матеріалу;
 - визначення педагогічного навантаження в умовах функціонування кредитно-модульної системи.
3. Зв'язок вищої школи з ринком праці.
4. Практика студентів у реаліях ринкової економіки.
5. Розмежування академічної й професійної спрямованості вищої освіти в Україні.

6. Приведення освітніх кваліфікаційних ступенів України до стандартів Європейського Союзу.

Труднощі у вирішенні цих проблем зумовлені причинами соціального та психологічного характеру.

Соціальні причини:

1. Зацікавленість переважної більшості ректорів ВНЗ у збереженні існуючого стану.
2. Технологічна та інформаційно-просвітницька незабезпеченість переходу до європейських стандартів освіти.

Психологічні причини:

1. Звичка і готовність населення використовувати усталені схеми відносин між споживачами та виробниками освітніх послуг (хабарі, знайомства тощо).
2. Несприйняття значною частиною професорсько-викладацького складу інноваційних методів і технологій в освіті.

На якість, а відтак, і конкурентоспроможність української освіти негативно впливає збереження багатьох рис радянської освітньої системи, які все ще притаманні системі освіти в Україні.

Порівнявши моделі вищої освіти – Болонську й українську – ми можемо систематизувати ці дані у таблицю.

Таблиця

Порівняльна характеристика моделей вищої освіти

Характеристики моделей освіти	Болонська модель вищої освіти	Українська модель вищої освіти
Задоволення потреб	Орієнтована на потреби особистості	Орієнтована на потреби суспільства
Філософія	Задоволення потреб/бажань особи для того, щоб вона поєднувала власний добробут зі служінням суспільству; формування людей, конкурентоспроможних на світовому ринку праці	Задоволення потреб розвитку суспільства шляхом цілеспрямованого добробуту та підготовки “гвинтиків державної машини”; “виробництво” робочої сили для заздалегідь визначених секторів суспільного життя
Структура	Множинність вибору на всіх рівнях навчання	Цілеспрямоване тренування з обмеженими варіантами в межах обраної спеціалізації

Продовження табл.

Характеристики моделей освіти	Болонська модель вищої освіти	Українська модель вищої освіти
Тривалість	Протягом усього життя з численними можливостями перекваліфікації/зміни сфери діяльності	Вікові обмеження згідно з суспільною корисністю, певні можливості підвищення кваліфікації чи зміни сфери діяльності
Фінансування	Різноманітні джерела, у тому числі приватні та публічні/державні фонди для всіх ВНЗ, у т. ч. приватних; підтримка окремих осіб, а не інституцій	Державний бюджет або приватні кошти; підтримка інституцій, а не окремих осіб; відсутність традицій/умов для існування благодійних внесків/стипендій
Управління	Автономність університетів і партнерство з контрольними органами; “правила гри” ВНЗ розробляються академічною громадою спільно з професійною адміністрацією; різноманітність і гнучкість методів управління з орієнтацією на задоволення запитів клієнта (студента)	Сильний регуляторний/контрольний тиск з боку вищих управлінських органів; “правила гри” ВНЗ розробляються особами, мало причетними до академічної діяльності (парламентом, Кабінетом Міністрів, чиновниками міністерств); жорстокість і одноманітність методів адміністрування з орієнтацією на вимоги вищих керівних органів
Навчальний план	Формується структурним підрозділом ВНЗ з орієнтацією на задоволення потреб студента з кількома “обов'язковими” курсами	Визначається і стандартизується вищими керівними органами з орієнтацією на задоволення встановлених нинішньою державною владою потреб суспільства, мінімальна кількість вибірових курсів
Контекст	Плюралістичне суспільство з високорозвинутими демократичними інституціями; глибокі традиції вільного фундаментального навчання; доступ до світових інформаційних,	Значне ідеологічне зміщення і колективізм, покладання надій на сильну владу, а не на самодостатній розвиток особистості; демократичні інституції ще не розвинуті; авторитарний традиційний стиль

	фізичних і людських ресурсів	викладання, де запам'ятовування переважає над критичним мисленням; дуже обмежений доступ до світових ресурсів
--	------------------------------	---

Формування ринку освітніх послуг в Україні можливе шляхом досягнення збалансованості між попитом і пропозицією на ринку праці. Важливим у цьому процесі є розуміння того, що ринок освітніх послуг – це комплексне утворення, яке не обмежується лише діяльністю ВНЗ.

В Україні, на відміну від країн Заходу, практично відсутній зв'язок між рівнем освіти й рівнем реального доходу. Сьогодні в країнах Європи частка робочих місць для фахівців з вищою освітою сягає 30–40%. За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), вища освіта піднімає рівень доходів дипломованих фахівців не менше ніж у 1,5–2 рази. Відсутність такої кореляції в Україні накладає відбиток на мотивацію студентів при здобутті вищої освіти. Диплом розглядається лише як формальне підтвердження рівня освіти, а не як свідчення справжньої професійної кваліфікації. Таке зміщення мотивації навчання визначає формальне ставлення студентів до отримання знань, що негативно впливає на якість освіти. Щоб виправити ситуацію, необхідно на державному рівні проводити політику приведення у відповідність рівня кваліфікації рівню реального доходу.

У процесі переходу на двоступеневу систему вищої освіти “бакалавр-магістр” потрібно, насамперед, враховувати, що ступінь бакалавра має бути орієнтований на застосування практичних знань. Завдяки цьому в Європі бакалавр затребуваний на ринку праці, тому там спостерігається тенденція до розширення можливостей працевлаштування бакалаврів і встановлення обсягу підготовки магістрів на рівні 10–20% від кількості бакалаврів. В Україні трудове законодавство не адаптоване до ступеня бакалавра, тому з дипломом бакалавра важко влаштуватися на роботу, відповідну своїй кваліфікації, оскільки в суспільній свідомості бакалавр – це людина з неповною вищою освітою. Як наслідок, більшість студентів прагне будь-що продовжувати навчання, що негативно позначається на якості магістерської освіти. На Заході мати ступінь магістра прагнуть лише ті, хто планує продовжувати академічну кар'єру.

Важливим напрямом підвищення якості освіти в Україні є диверсифікація джерел фінансування. Тут вагомою стратегією має бути курс на залучення бізнесу до фінансування наукової діяльності. На Заході корпорації створюють університети і вкладають значні кошти у розвиток науки й освіти. Так, американський концерн General Motors заснував університет “Мічигана-Флінта”, де готує фахівців для концерну. Корпорація Intel щорічно

виділяє понад 100 млн дол. США на підтримку науки й освіти, стимулюючи підготовку кваліфікованих фахівців для галузі інформаційних технологій і створення нових університетських програм з передових технологій. У рамках IX Міжнародної виставки навчальних закладів “Сучасна освіта в Україні – 2006” внесок корпорації Intel у розвиток системи освіти України був відзначений срібною медаллю.

Але для успішного розвитку цього напрямку в Україні необхідно зміцнити наукову складову в університетах. Сьогодні наука перебуває переважно у віданні Академії наук, що не відповідає вимогам часу. Необхідно максимально наблизити науку й освіту.

Створення цивілізованого ринку освітніх послуг в Україні та забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної освіти на міжнародному ринку потребує урахування впливу таких чинників: 1) глобалізації; 2) технологій; 3) конкуренції.

Зазначені чинники визначають методологічне підґрунтя для дослідження і вирішення проблем модернізації системи освіти в Україні задля підвищення її конкурентоспроможності, яке передбачає:

- аналіз якості освітніх послуг з погляду потреб регіонів, держави та світової спільноти у сфері професійної підготовки;
- постійне вдосконалення діяльності освітніх закладів відповідно до викликів часу;
- безперервність освіти, збереження єдиного освітнього простору, характер розвитку якого визначається потребами суспільства.

В Україні для досягнення цілей Болонського процесу і підвищення конкурентоспроможності системи освіти, насамперед, необхідно:

1. Сприяти європейському співробітництву у забезпеченні якості освіти з метою розробки співмірних критеріїв і методологій її визначення.

2. Прийняти систему вищої освіти, що базується на двох основних циклах – переддипломному (бакалаврському) та післядипломному (магістерському).

3. Запровадити загальноєвропейську систему наукових ступенів.

4. Увести систему кредитів за зразком ECTS як ефективний засіб забезпечення широкомасштабної студентської мобільності.

IV. Висновки

Державна політика у сфері освіти має бути спрямована на вирішення таких завдань щодо підвищення конкурентоспроможності української системи освіти на ринку міжнародних освітніх послуг: забезпечити реальну автономію ВНЗ; сприяти залученню

інвестицій з різних джерел; зблизити освіту і науку, створити на базі університетів навчально-наукові комплекси; удосконалити трудове законодавство відповідно до двоступеневості вищої освіти (бакалавр-магістр); привести у відповідність з євростандартами рівень реального доходу та професійної кваліфікації; удосконалити механізм вступу до ВНЗ (шляхом розширення і постійного вдосконалення практики зовнішнього тестування); збільшити кількість програм, що викладаються англійською мовою; використовувати можливості ВНЗ у режимі on-line.

Література

1. Academic Ranking of World Universities – 2006 [Electronic resource] / Institute of Higher Education, Shanghai Jiao Tong University. – Mode of access: <http://ed.sjtu.edu.cn/ranking2006.htm> – Title from the screen.
2. Бобров В. Проблеми вищої освіти у створенні моделі інноваційно орієнтованої економіки / В. Бобров, О. Падалка // Вища освіта України. – 2004. – № 3. – С. 45–48.
3. Вітренко Ю. Економічний механізм системи вищої освіти: напрями удосконалення / Ю. Вітренко // Вища школа. – 2003. – № 1. – С. 37–50.
4. Жарая С. Проблеми управління якістю освіти в Україні в контексті становлення навчального закладу нового типу / С. Жарая // Вісник УАДУ. – 1997. – № 4. – С. 175–181.
5. Поважный А.С. Характеристики государственного управления внедрением инноваций в образование / А.С. Поважный, В.В. Остапчук // Менеджер. Вісник ДонДАУ. – 2004. – № 2 (28). – С. 140–148.

УДК 353.1:338.24

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Колосюк А.А.

аспірант Класичного приватного університету

Annotation

The article exposes a situation in the field of application of mechanisms of stimulation of development of regions in Ukraine. His legislatively-normative providing is analyzed, found out the questions of problems. The got conclusions testify to the necessity of subsequent perfection of the instrumental providing of stimulation of regional development, complex approach to this problem. Certainly directions and measures of increase of efficiency of policy of stimulation of regional development.

Анотація

У статті розглянуто ситуацію у сфері застосування механізмів стимулювання розвитку регіонів в Україні. Проаналізовано його законодавчо-нормативне забезпечення, виявлено проблемні питання. Отримані висновки свідчать про необхідність подальшого вдосконалення інструментального забезпечення стимулювання регіонального розвитку, розробки комплексного підходу до цієї проблеми. Визначено напрями та заходи щодо підвищення ефективності політики стимулювання регіонального розвитку.

Ключові слова

Державне регулювання, регіональний розвиток, регіон, стимулювання, концепція, державна регіональна політика.

I. Вступ

У 90-ті рр. XX ст. розвитку теорії соціально-економічного управління регіонами було прис-

вячено ряд публікацій російських учених, у тому числі А.Г. Гладишева, С.Ю. Глазьєва, В.Н. Іванова, В.І. Патрушева, М.В. Степанова та ін. Комплексний підхід до проблеми ефективного державного регулювання регіонального розвитку став методологічною основою багатьох досліджень, результати яких викладені в працях вітчизняних науковців: О.М. Алімова, О.І. Амоші, І.В. Багрової, С.О. Білої, Д.П. Богині, В.Г. Бодрова, В.М. Гейця, С.Г. Дзюби, М.І. Долишнього, М.Х. Корецького, В.А. Ткаченка, М.В. Шаленка та ін.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити механізми державного стимулювання регіонального розвитку України.

III. Результати

Стимулювання розвитку регіонів є одним з головних завдань державної регіональної політики України. Воно покликано [1, с. 51]:

1) зменшити регіональну диференціацію в рівнях соціально-економічного розвитку та рівнях життя населення в регіонах;

2) активізувати інвестиційну діяльність, сприяти ефективному використанню бюджетних коштів і місцевих ресурсів, зміцнювати конкурентоспроможність регіональної економіки;

3) узгодити основні напрями економічного розвитку регіонів з відповідними загальнодержавними пріоритетами, сприяти між-